



## Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

25. travnja 2024.\*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članci 49. i 54. UFEU-a – Sloboda poslovnog nastana – Društvo koje ima sjedište u jednoj državi članici, ali svoju djelatnost obavlja u drugoj državi članici – Funkcioniranje društva i upravljanje društvom – Nacionalni propis kojim se predviđa primjena prava države članice u kojoj društvo obavlja svoju djelatnost – Ograničenje slobode poslovnog nastana – Opravdanje – Zaštita interesa vjerovnikâ, manjinskih članova i zaposlenikâ – Borba protiv zlouporaba i umjetnih konstrukcija – Proporcionalnost”

U predmetu C-276/22,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija), odlukom od 11. travnja 2022., koju je Sud zaprimio 22. travnja 2022., u postupku

**Edil Work 2 Srl,**

**S. T. Srl**

protiv

**STE Sàrl,**

uz sudjelovanje:

**CM,**

SUD (treće vijeće),

u sastavu: K. Jürimäe (izvjestiteljica), predsjednica vijeća, L. Bay Larsen, potpredsjednik Suda, u svojstvu suca trećeg vijeća, N. Piçarra, N. Jääskinen i M. Gavalec, suci,

nezavisna odvjetnica: L. Medina,

tajnik: M. Krausenböck, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 11. srpnja 2023.,

\* Jezik postupka: talijanski

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Edil Work 2 Srl i S. T. Srl, R. Vaccarella, *avvocato*,
- za STE Sàrl, A. Pontecorvo i P. Sammarco, *avvocati*,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju F. Meloncellija, *avvocato dello Stato*,
- za Europsku komisiju, G. Braun, L. Malferrari i M. Mataija, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 19. listopada 2023.,

donosi sljedeću

### **Presudu**

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 49. i 54. UFEU-a.
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društava Edil Work 2 Srl i S. T. Srl, s jedne strane, i STE Sàrl, s druge strane, u vezi sa zakonitosti prijenosa vlasništva nad nekretninskim kompleksom naziva Castello di Tor Crescenza (u daljnjem tekstu: dvorac) na prva dva društva.

### **Pravni okvir**

#### ***Pravo Unije***

- 3 Uvodna izjava 2. Direktive (EU) 2019/2121 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u pogledu prekograničnih preoblikovanja, spajanja i podjela (SL 2019., L 321, str. 1. i ispravak SL 2020., L 20, str. 24.) glasi:

„Sloboda poslovnog nastana jedno je od temeljnih načela prava Unije. Na temelju članka 49. drugog stavka [UFEU-a], a u vezi s člankom 54. UFEU-a, sloboda poslovnog nastana za trgovačka društva obuhvaća, između ostalog, pravo osnivanja takvih trgovačkih društava i upravljanja njima sukladno uvjetima utvrđenima zakonodavstvom države članice u kojoj imaju poslovni nastan. Sud Europske unije protumačio je to na način da sloboda poslovnog nastana obuhvaća pravo trgovačkog društva osnovanog u skladu sa zakonodavstvom jedne države članice da se preoblikuje u trgovačko društvo uređeno pravom druge države članice ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni zakonodavstvom te druge države članice i, osobito, ako je ispunjen kriterij na temelju kojeg ta druga država članica utvrđuje povezanost trgovačkog društva sa svojim pravnim poretkom.”

### ***Talijansko pravo***

- 4 Člankom 25. legge n. 218 – Riforma del sistema italiano di diritto internazionale privato (Zakon br. 218 o reformi talijanskog sustava međunarodnog privatnog prava) od 31. svibnja 1995. (GURI br. 128 od 3. lipnja 1995., str. 1., u daljnjem tekstu: Zakon br. 218/1995) predviđa se:

„1. Društva, udruge, zaklade i bilo koji drugi subjekti, javni ili privatni, čak i ako nemaju karakter udruženja, uređeni su pravom države na čijem je državnom području dovršen postupak osnivanja. Međutim, ako se u Italiji nalazi sjedište uprave ili glavni predmet poslovanja tih subjekata, primjenjuje se talijansko pravo.

2. Pravom mjerodavnim za takve subjekte osobito se uređuju:

- (a) pravni oblik;
- (b) ime ili tvrtka;
- (c) osnivanje, preoblikovanje i prestanak;
- (d) pravna sposobnost;
- (e) sastav, ovlasti i načini rada tijelâ;
- (f) zastupanje subjekta;
- (g) načini stjecanja i gubitka svojstva člana ili suradnika subjekta te njihova prava i obveze;
- (h) odgovornost za obveze subjekta;
- (i) posljedice povreda zakona ili osnivačkog akta.

3. Prijenosi registriranog sjedišta subjekata u drugu državu i spajanja subjekata koji imaju sjedište u različitim državama valjani su isključivo ako su u skladu sa zakonodavstvom dotičnih država.”

- 5 Članak 2381. drugi stavak Codice civilea (Građanski zakonik) glasi:

„Upravni odbor može svoje ovlasti prenijeti izvršnom vijeću koje čine neki njegovi članovi ili jednom ili više svojih članova ako je to dopušteno osnivačkim aktom ili odlukom glavne skupštine.”

### **Glavni postupak i prethodno pitanje**

- 6 Dvorac, smješten u okolici Rima (Italija), bio je jedina imovina društva Agricola Torcrescenza Srl, čija se djelatnost sastojala od upravljanja tom nekretninom. To je društvo 2004. najprije promijenilo svoje ime u STA Srl, a zatim je prenijelo svoje sjedište u Luksemburg, gdje se preoblikovalo u luksemburško društvo, društvo STE, te je pritom nastavilo upravljati dvorcem.

- 7 U 2010., na izvanrednoj glavnoj skupštini društva STE koja je održana u Luksemburgu, osoba S. B. imenovana je jedinim direktorom. Tom je prilikom osoba S. B. imenovala osobu F. F., koja nije bila ni dioničar ni član upravnog odbora društva STE, ovlaštenim zastupnikom te joj dodijelila ovlast da „bez iznimke i isključenja poduzima sve potrebne radnje i sklapa sve potrebne transakcije, poštujući granice predmeta poslovanja” (u daljnjem tekstu: sporan prijenos ovlasti).
- 8 Osoba F. F. je 2012., djelujući u ime i za račun društva STE, vlasništvo nad dvorcem prenijela na društvo S. T., koje ga je kasnije prenijelo na društvo Edil Work 2. Društvo STE je 2013. protiv društava S. T. i Edil Work 2 pokrenulo postupak pred Tribunalom di Roma (Sud u Rimu, Italija) radi poništenja dvaju prijenosa vlasništva nad dvorcem, uz obrazloženje da je sporan prijenos ovlasti prema talijanskom pravu bio nezakonit.
- 9 Smatrajući da je ta dodjela ovlasti zakonita, Tribunale di Roma (Sud u Rimu) odbio je tužbu. Budući da je Corte d’appello di Roma (Žalbeni sud u Rimu, Italija) preinačio presudu tog suda, društva Edil Work 2 i S. T. podnijela su žalbu Corteu suprema di cassazione (Kasacijski sud, Italija), odnosno sudu koji je uputio zahtjev.
- 10 Taj sud primjećuje da iz članka 25. stavka 3. Zakona br. 218/1995 proizlazi da talijansko pravo dopušta preoblikovanje talijanskih društava u strana društva koje se provodi prijenosom sjedišta društva u drugu državu članicu, pod uvjetom da je prijenos valjan i u državi članici podrijetla i u odredišnoj državi članici.
- 11 Međutim, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, postavlja se pitanje podrazumijeva li osnivanje društva STE kao luksemburškog društva to da se na upravljačke akte tog društva, koje je pak zadržalo središte svoje djelatnosti u Italiji, primjenjuje luksemburški zakon.
- 12 U tom pogledu taj sud ističe, s jedne strane, da je opći kriterij za utvrđenje prava koje se primjenjuje na sporan prijenos ovlasti, u smislu članka 25. stavka 1. Zakona br. 218/1995, kriterij mjesta u kojem je društvo osnovano.
- 13 U skladu s drugom rečenicom te odredbe, na društva čiji se „glavni predmet poslovanja” nalazi u Italiji primjenjuje se pak talijanski zakon. Budući da se središte djelatnosti društva STE, odnosno dvorac, koji je njegova jedina imovina, nalazi u Italiji, pravo koje se primjenjuje na sporan prijenos ovlasti bilo bi talijansko pravo.
- 14 Međutim, u skladu s člankom 2381. drugim stavkom Građanskog zakonika, upravni odbor društva s ograničenom odgovornošću može svoje ovlasti prenijeti samo na članove tog odbora. Stoga je prijenos tih ovlasti subjektu koji je u odnosu na društvo treća osoba, nezakonit.
- 15 Sud koji je uputio zahtjev primjećuje, s druge strane, da prema sudskoj praksi Suda sloboda poslovnog nastana obuhvaća pravo društva osnovanog u skladu s pravom jedne države članice da se preoblikuje u društvo druge države članice, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti predviđeni pravom te druge države članice i, osobito, da je ispunjen kriterij povezanosti koji je utvrđen potonjim pravom. Iz toga slijedi da činjenica da je preneseno samo registrirano sjedište, ali ne i središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja sama po sebi ne isključuje primjenjivost slobode poslovnog nastana na temelju članka 49. UFEU-a.

- 16 Osim toga, u skladu s tom odredbom, sloboda poslovnog nastana ne obuhvaća samo osnivanje, nego i „upravljanje društvima”. Djelatnosti upravljanja trebale bi se provoditi, u skladu s uvodnom izjavom 2. Direktive 2019/2121, pod uvjetima utvrđenima pravom države članice poslovnog nastana, odnosno, u ovom slučaju, Velikog Vojvodstva Luksemburga.
- 17 U tim je okolnostima Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Protivi li se člancima 49. i 54. [UFEU-a] to da država članica u kojoj je društvo (s ograničenom odgovornošću) prvotno osnovano na to društvo primjenjuje odredbe nacionalnog prava koje uređuju funkcioniranje društva i upravljanje njime, ako [navedeno] društvo nakon prijenosa sjedišta i ponovnog osnivanja u skladu s pravom odredišne države članice zadrži središte djelatnosti u polazišnoj državi članici, a predmetni upravljački akt presudno utječe na poslovanje društva?”

### **O prethodnom pitanju**

- 18 Najprije valja podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi, u okviru suradnje između nacionalnih sudova i Suda uspostavljene člankom 267. UFEU-a, na Sudu da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji mu omogućuje rješavanje spora koji se pred njim vodi. U tom smislu Sud će prema potrebi preoblikovati pitanja koja su mu postavljena. U tu svrhu Sud može iz svih podataka koje mu je dostavio nacionalni sud, a osobito iz obrazloženja odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, izvesti elemente prava Unije koje treba tumačiti, uzimajući u obzir predmet glavnog postupka (presuda od 16. veljače 2023., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nerođeno dijete u trenutku podnošenja zahtjeva za azil), C-745/21, EU:C:2023:113, t. 43.).
- 19 U ovom predmetu sud koji je uputio zahtjev pita Sud protivi li se člancima 49. i 54. UFEU-a to da se na upravljačke akte društva, koje se nalazi u situaciji poput društva STE, primjenjuje talijansko pravo, pri čemu se poziva na okolnost da je to društvo bilo osnovano kao društvo države članice, odnosno Talijanske Republike, te da je potom prenijelo svoje sjedište i osnovalo se u skladu s pravom druge države članice, odnosno Velikog Vojvodstva Luksemburga, i pritom zadržalo glavno središte djelatnosti u prvoj državi članici.
- 20 Iz informacija kojima raspolaže Sud, a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri, proizlazi da prilikom tog prijenosa i preoblikovanja društva nije bilo nametnuto nikakvo ograničenje.
- 21 Budući da prijenos sjedišta talijanskog društva STA i njegovo preoblikovanje u luksemburško društvo STE stoga ne čine okolnost koja je relevantna za pružanje odgovora na pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev, prethodno pitanje valja preoblikovati na način da taj sud u biti pita protivi li se člancima 49. i 54. UFEU-a zakonodavstvo države članice kojim se općenito predviđa da se njezino nacionalno pravo primjenjuje na upravljačke akte društva koje ima sjedište u drugoj državi članici, ali koje glavni dio svoje djelatnosti obavlja u prvoj državi članici.
- 22 U tom pogledu valja, na prvom mjestu, utvrditi je li situacija o kojoj je riječ u glavnom postupku obuhvaćena slobodom poslovnog nastana.

- 23 Članak 49. UFEU-a, u vezi s člankom 54. UFEU-a priznaje slobodu poslovnog nastana društvima osnovanima u skladu sa zakonodavstvom neke države članice čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar Europske unije (presuda od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 32.).
- 24 Na temelju članka 49. drugog stavka UFEU-a u vezi s člankom 54. UFEU-a, sloboda poslovnog nastana društava iz potonjeg članka obuhvaća, među ostalim, osnivanje tih društava i upravljanje njima pod uvjetima koje država članica u kojoj se poslovni nastan ostvaruje propisuje za svoja društva (presuda od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 33.).
- 25 Osim toga, navedena društva imaju pravo obavljati svoju djelatnost u drugoj državi članici, pri čemu mjesto gdje se nalazi njihovo registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja, poput državljanstva fizičkih osoba, služi utvrđivanju njihove povezanosti s pravnim poretkom države članice (vidjeti, u tom smislu, presudu od 5. studenoga 2002., Überseering, C-208/00, EU:C:2002:632, t. 57.).
- 26 Budući da pravo Unije u tom pogledu nije usklađeno, utvrđenje poveznice na temelju koje se određuje nacionalno pravo primjenjivo na određeno društvo je, na temelju članka 54. UFEU-a, u nadležnosti svake države članice jer su, u skladu s tim člankom, kao poveznice izjednačeni registrirano sjedište, središnja uprava i glavno mjesto poslovanja (presuda od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 34.).
- 27 U ovom slučaju iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi, kao prvo, da je STE osnovan 2004. kao luksemburško društvo, kao drugo, da to društvo ima svoje registrirano sjedište u Luksemburgu i, kao treće, da glavni dio svoje djelatnosti obavlja u drugoj državi članici, odnosno u Talijanskoj Republici.
- 28 S obzirom na sudsku praksu navedenu u točkama 23. do 26. ove presude, valja smatrati da su situacija tog društva te, konkretno, upravljački akti koje ono donosi u vezi s djelatnostima koje obavlja u Italiji obuhvaćeni slobodom poslovnog nastana.
- 29 U tim okolnostima valja utvrditi, na drugom mjestu, čini li zakonodavstvo države članice – kojim se predviđa da se na upravljačke akte društva sa sjedištem u drugoj državi članici primjenjuje njezino nacionalno pravo zato što to društvo glavni dio svoje djelatnosti obavlja u prvoj državi članici – ograničenje slobode poslovnog nastana.
- 30 Ograničenjima te slobode, u smislu članka 49. UFEU-a, moraju se smatrati sve mjere koje zabranjuju, ometaju ili čine manje privlačnim ostvarivanje navedene slobode (presude od 5. listopada 2004., CaixaBank France, C-442/02, EU:C:2004:586, t. 11. i od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 46.).
- 31 Važno je pak istaknuti da bi propis države članice kojim se predviđa da društva sa sjedištem u drugoj državi članici koja glavni dio svoje djelatnosti obavljaju u prvoj državi članici, prilikom provedbe svojih upravljačkih akata, moraju poštovati – osim obveza koje proizlaze, ovisno o slučaju, iz prava države članice u kojoj imaju poslovni nastan – pravo prvonavedene države članice, mogao otežati upravljanje takvim društvima, s obzirom na to da bi se njime ta društva moglo obvezati da postupaju u skladu sa zahtjevima koji su propisani tim dvama normativnim sustavima.

- 32 Iz toga slijedi da takav propis može ostvarivanje slobode poslovnog nastana učiniti manje privlačnim te stoga predstavlja prepreku ostvarivanju te slobode.
- 33 U ovom slučaju iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je STE društvo osnovano u skladu s luksemburškim pravom čije se registrirano sjedište nalazi u Luksemburgu. Međutim, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi i to da se na to društvo, kad je riječ o njegovim upravljačkim aktima, na temelju članka 25. stavka 1. druge rečenice Zakona br. 218/1995 primjenjuje talijansko pravo samo zato što ono glavni dio svoje djelatnosti obavlja u Italiji.
- 34 U tim okolnostima, na društvo koje se nalazi u situaciji poput društva STE moglo bi se kumulativno primjenjivati i luksemburško i talijansko pravo. Takva kumulativna primjena prava dviju država članica pak može otežati upravljanje tim društvom.
- 35 Stoga, na trećem mjestu, valja analizirati je li ipak moguće opravdati ograničenje slobode poslovnog nastana koje proizlazi iz propisa poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku.
- 36 Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se ograničenje slobode poslovnog nastana može dopustiti samo ako je opravdano važnim razlozima u općem interesu. Također je potrebno da je ono prikladno za osiguranje ostvarenja cilja o kojemu je riječ i da se njime ne prekoračuje ono što je nužno za ostvarivanje tog cilja (vidjeti, u tom smislu, presude od 13. prosinca 2005., Marks & Spencer, C-446/03, EU:C:2005:763, t. 35. i od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 52.).
- 37 U tom pogledu najprije valja istaknuti da sud koji je uputio zahtjev ne navodi razloge koji bi opravdali ograničenje slobode poslovnog nastana kakvo podrazumijeva primjena članka 25. stavka 1. druge rečenice Zakona br. 218/1995 na upravljačke akte društva koje je valjano osnovano na temelju prava druge države članice i koje glavni dio svoje djelatnosti obavlja na talijanskom državnom području. Takve naznake ne proizlaze ni iz teksta te odredbe ni iz teksta članka 2381. Građanskog zakonika.
- 38 Suprotno tomu, iz pismena talijanske vlade proizlazi, kao prvo, da je ograničenje predmetne slobode poslovnog nastana opravdano ciljem zaštite dioničarâ, vjerovnikâ, radnikâ i trećih osoba.
- 39 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je zaštita interesa vjerovnikâ, radnikâ i manjinskih članova društva jedan od važnih razloga u općem interesu koje priznaje Sud (vidjeti, u tom smislu, presudu od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 54. i navedenu sudsku praksu).
- 40 Stoga se člancima 49. i 54. UFEU-a u načelu ne protive mjere države članice čiji je cilj da se spriječi neopravdani utjecaj na interese vjerovnikâ, manjinskih članova i radnikâ društva koje je osnovano u skladu s pravom druge države članice, ali koje glavni dio svoje djelatnosti obavlja na nacionalnom državnom području.
- 41 Međutim, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 36. ove presude, još valja provjeriti je li ograničenje o kojem je riječ u glavnom postupku prikladno za osiguranje ostvarenja cilja zaštite interesa vjerovnikâ, manjinskih dioničara i radnikâ te prekoračuje li se njime ono što je nužno za postizanje tog cilja.

- 42 Ako članak 25. stavak 1. drugu rečenicu Zakona br. 218/1995 treba tumačiti na način da podrazumijeva da se na svaki upravljački akt društva koje je valjano osnovano u skladu s pravom druge države članice, ali koje glavni dio svoje djelatnosti obavlja u Italiji, mora primjenjivati talijansko zakonodavstvo, tada ne bi bilo moguće provjeriti postoji li u konkretnom slučaju opasnost od ugrožavanja interesa vjerovnikâ, manjinskih dioničara odnosno radnikâ. Naime, važno je pojasniti da takva opasnost može ovisiti, među ostalim, o vrsti akta koji se donosi i varirati ovisno o sastavu dioničara predmetnog društva. Usto, moguće je da su zakonodavstvom države članice u kojoj je predmetno društvo osnovano uzeti u obzir navedeni interesi, što je okolnost čije uzimanje u obzir onemogućuje automatska primjena talijanskog zakonodavstva.
- 43 U tim okolnostima, nacionalnim propisom poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku prekoračuje se ono što je nužno za postizanje cilja zaštite interesa navedenih u točki 39. ove presude.
- 44 Kao drugo, talijanska vlada ističe da je cilj nacionalnog propisa o kojemu je riječ u glavnom postupku borba protiv zlorabotvora sprečavanjem postupanja kojima se stvaraju potpuno umjetne konstrukcije koje ne odražavaju gospodarsku stvarnost.
- 45 U tom pogledu valja podsjetiti na to da je točno da države članice mogu poduzeti sve mjere kako bi spriječile ili sankcionirale utaje poreza (vidjeti, u tom smislu, presude od 9. ožujka 1999., Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, t. 38. i od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 61.).
- 46 Osim toga, borba protiv izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza može opravdati ograničenje slobode poslovnog nastana predviđene člankom 49. UFEU-a pod uvjetom da je poseban cilj takvog ograničenja sprečavanje postupanja kojima se stvaraju potpuno umjetne konstrukcije koje ne odražavaju gospodarsku stvarnost s ciljem izbjegavanja plaćanja poreza koji se uobičajeno mora platiti na dobit ostvarenu od djelatnosti koje se obavljaju na nacionalnom području (vidjeti, u tom smislu, presude od 12. rujna 2006., Cadbury Schweppes i Cadbury Schweppes Overseas, C-196/04, EU:C:2006:544, t. 55. i od 20. siječnja 2021., Lexel, C-484/19, EU:C:2021:34, t. 49.).
- 47 Međutim, Sud je presudio, s jedne strane, da činjenica da je društvo u skladu sa zakonodavstvom neke države članice ustanovilo svoje sjedište, registrirano ili stvarno, s ciljem korištenja povoljnijim zakonodavstvom, sama po sebi ne predstavlja zlorabotu (vidjeti, u tom smislu, presude od 9. ožujka 1999., Centros, C-212/97, EU:C:1999:126, t. 27. i od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 40.).
- 48 S druge strane, sama okolnost da društvo, iako ima sjedište u jednoj državi članici, glavni dio svoje djelatnosti obavlja u drugoj državi članici, ne može biti osnova za opću pretpostavku o postojanju utaje poreza i opravdati mjeru koja ugrožava ostvarivanje temeljne slobode zajamčene Ugovorom (vidjeti po analogiji presudu od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 63.).
- 49 U ovom slučaju, ako propis o kojem je riječ u glavnom postupku treba tumačiti na način da se njime nalaže sustavna primjena talijanskog zakona na sve upravljačke akte društva koje ima sjedište u drugoj državi članici, ali koje glavni dio svoje djelatnosti obavlja u Italiji, to bi dovelo do nastanka pretpostavke prema kojoj postupanja takvog društva čine zlorabotu. Takav bi propis, s obzirom na razmatranja iznesena u točkama 47. i 48. ove presude, bio neproporcionalan (vidjeti po analogiji presudu od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 64.).



- 50 U tim okolnostima, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članke 49. i 54. UFEU-a treba tumačiti na način da im se protivi zakonodavstvo države članice kojim se općenito predviđa da se njezino nacionalno pravo primjenjuje na upravljačke akte društva koje ima sjedište u drugoj državi članici, ali koje glavni dio svoje djelatnosti obavlja u prvoj državi članici.

### **Troškovi**

- 51 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (treće vijeće) odlučuje:

**Članke 49. i 54. UFEU-a treba tumačiti na način da im se:**

**protivi zakonodavstvo države članice kojim se općenito predviđa da se njezino nacionalno pravo primjenjuje na upravljačke akte društva koje ima sjedište u drugoj državi članici, ali koje glavni dio svoje djelatnosti obavlja u prvoj državi članici.**

Potpisi